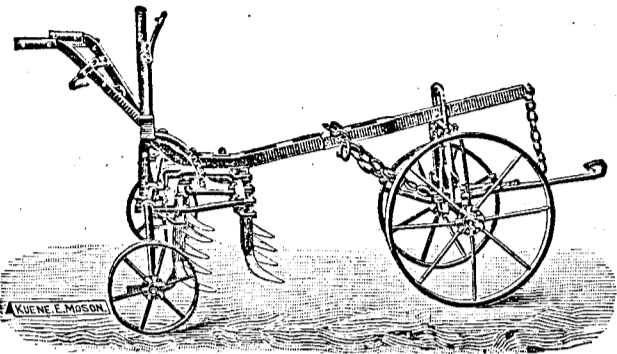

ERDÉLYI GAZDA

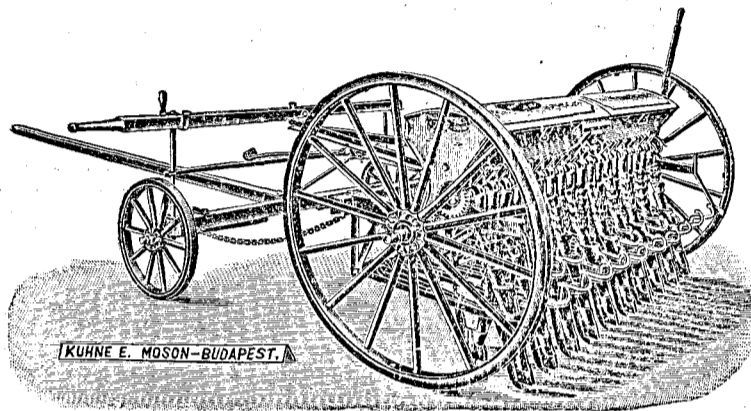
KÜHNE E. hazánk legrégebbi mezőgazdasági gépgyárában **MOSONBAN**

elismert gondos kivitelben készülnek:

Egy és többvasu aczélekék,
rét- és szántó föld-boronák,
hirneves szabadalmazott tolokerekes

Mélyítő és porhanyító eszközök
a tavaszi szántás helyettesítésére.

„MOSONI DRILL” sorvető-gépek.

KÜHNE E. MOSON-BUDAPEST.

Uj!

Burgonyamivelő eszközök,
Francia szőlőmivelő eszközök.

A vetőmag előkészítésére

Rosták, Konkolyozók, Centrifugák, stb.

Főraktár:

Budapest, VI., Váci-körút 57/a

Fiókraktár:

1672

Temesvár, Gazdaudvar.

Állandó bizományi raktár:

MÁRTON IGNÁCNÁL KOLOZSVÁR, FERENCZ-JÓZSEF-ÚT 3.

Uj!

Lónyiró ollók,

Marhanyiró ollók,

Ló- és marhanyiró gépek „HELIOS”

istálló lámpa stb. s egyéb gazdasági cikkek

legjobb minőségben jutányos árban szerezhetők be

SCHOTTOLA ERNŐ

cégnél

BUDAPEST, VI-ik kerület Andrassy-ut 2. szám.

Árjegyzék ingyen és bérmentve. 1532.

Ujabb gyártási ágazatok felölelése és régiek felhagyása miatt a következő rendkívül olcsó árak mellett szállítok

EKÉKET

1 vasu ekék R. 10. M. k. 20, 3 vasu ekék III. számú K. 60.

1 „ „ R. 14. M. k. 35, 3 „ „ II. számú K. 50.

1 „ „ D. 14. M. k. 35, 3 „ „ I. számú K. 45.

1449 Drössler Károly

cs. és kir. szab. gazdasági gépgyár VI., Váci-körút 59.

Gyár: Pozsony. — BUDAPEST. — Gyár: Pozsony.

Bükkfa-Szén

Gróf Teleki László Gyula

erdélyrészi erdészeténél

Kecsed, u. p. Nagy-Iklód.

Rettegi sz. v. v. állomáson waggonba rakra, a legolcsóbb napi áron waggonszámra beszerezhető.

Szívógázmotorokhoz és egyéb gazdasági használatra kisebb mennyiségben is. Zsákban való szállítás rendelésénél a zsák önköltségen számíttatik fel; vagy pedig zsákot kérünk küldeni. 1423

Erőtakarmányokat,

== kartellen kívüli ==

műtrágyaféléket

és egyéb gazdasági cikkek
ket a legolcsóbban szállít a

1650 l.

Mezőgazdasági Hitelbank R.-T.

== áruosztálya ==

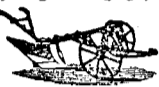
Budapest, V., Báthory-utca 5, szám,

CLAYTON & SHUTTLEWORTH,
Budapest, Váci-körút 63.

Locomobil és gőzcséplőgépek,

Által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:
szalmakaszalozók, járgány-cséplőgépek, löhere-cséplők,
tisztító-rosták, korokolyozók, kaszaló- és aratógépek,
szénagyújtók, boronák, sorvetőgépek, Planet Jr.
kapálók, szecskavágók, répvágók, kukoricsa-
morzsolók, darálók, őrlőmalmok, egyetemes
szél-ekék, 2- és 3-vasú ekék és minden
egyéb gazdasági gépek.

1242

Előnyös feltételek.

Törlesztő kölcsönök.

Az Erdélyrészi Magyar Jelzálog Hitelbank

Részvénytársaságnál

Kolozsvárott, Rózsa-utca 1. sz. (emelet.)

igen előnyös feltételű törlesztő kölcsönök kaphatók föld-
birtokok és városi bérházakra

Kölcsönkérvényekhez melléklendők: a legutóbbi hitelesített
telekkönyvi kivonat és a hitelesített kataszteri birtokiv. — Bérhá-
zaknál a telekkönyv, házbéradó vallomás hitelesítve és az épület
vázrajza. — Kölcsönök 400 koronától kezdődőleg bármily magas
összegig kaphatók. — Becslési költség csak nagy összegű kölcsö-
nőknél számítatik, kisebbeknél az eljárás díjmentes. — Ügynökök
közvetítésére nincs szükség; miután mindennemű felvilágosítással
készséggel szolgál az

Igazgatóság.

1501

Hivatalos órák d. e. 9—1 óráig.

Gyors és olcsó lebonyolítás.

Teljes 100-as évfolyam.

**Gőzcséplőkészletek, 2¹/₂-től 12 lóerőig, Benzinmotorok,
Szalmaprések gőzhajtásra. Aratógépek és egyéb
Mezőgazdasági gépek**

1458

legújabb szerkezetben és legjobb kivitelben kaphatók

A m. kir. államvasutak gépgyárának vezérügynökségénél

Budapest, V. kerület, Váci-körút 32. szám

Árjegyzéket és költségvetést kívánatra ingyen és bérmentve küldünk.

Erdélyi képviselő: WESSEL LEÓ Kolozsvár, New-York-szálloda.

A SMITH-PREMIER-IRÓGÉP

a világ legjobb gépe. — Grand Prix 1900. Paris.

**300,000 darab Smith-
Premier már használatban.**

Vezérképviselő Erdély, Szatmár- és Mára-
maros megyék részére:

Strasser Izidor

Kolozsvár, Wesselényi Miklós-utca 22.

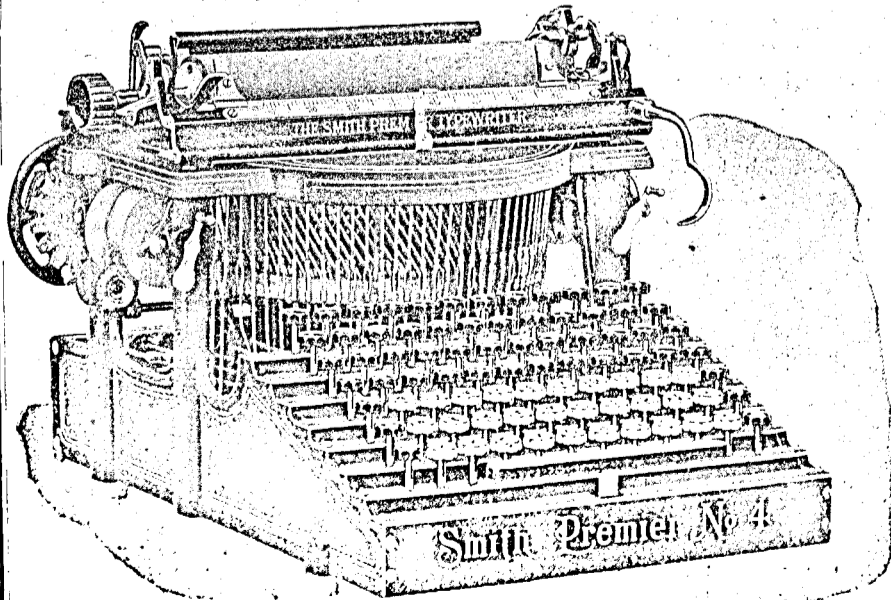
Központ:

Budapest, Andrásy-út 4.

Írógépmunkákat és sokszorosításokat a
legjutányosabb árban elvállalok.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

1546.

ERDÉLYI GAZDA

AZ E. G. E. TAGJAI INGYEN KAPJÁK.
ELŐF. ÁR: 1 ÉVRE 12 KOR., 1/2 ÉVRE 6 KOR.,
1/4 ÉVRE 3 KOR. EGY SZÁM 24 FILL.

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.
AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET ÉS ERDÉLYRÉSZI GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
KOLOZSVÁR, PETŐFI-UTCA 7. SZÁM.
MINDEN KÜLDEMÉNY ODA INTÉZENDŐ.

TARTALOM:

Önálló eredeti cikkek:

Szemle. R — s.	69
Növénytermelési kísérletek hazarészünkben. Kovács Lajos, Valler József, Szabó T. Károly, Ugron Zoltán.	70
A gyümölcsfák trágyázása Z.-K. L.	70
Hogyan készítsük istállóink mennyezetét. Greif Antal mérnök.	71

Kisebb szakközlemények:

Megfagyott cukorrépa. — A karbolineum mint gyógyszer a gyümölcsfatenyésztésben. — A szarvasmarhák csontlágylása.	72

Irodalmi szemle:

„A magyar mezőgazdaság átalakulásának fel- tételei.“	72

Vegyes közlemények: . . . . .

Kérdések

Szemle.

Az »O. M. G. E.« közgazdasági szakosztálya igen érdekes ülést tartott f. hó 8 án.

Az ülésen gróf Zselénszki Róbert a *tőzsdereformról* tartott nagyfontosságú előadást, melynek kardinális kijelentéseit Tisza István gróf igyekezett részben megcáfolni.

A Zselénszki gróf előadásának végkonkluziója a következő volt:

»Szükséges, hogy mielőbb módosítsák a jelenleg érvényben levő tőzsdetörvény, fölhasználásával ama tapasztalatoknak, melyek merithetők a német és osztrák tőzsdetörvények működéséből.

A hozandó törvények első kelléke tehát az legyen, hogy lehetőleg lehetetlenné tétessék a fedezetlen határidőüzleti játék.

Ha megszűnt, vagy erősen megapadt a tőzsdjáték, akkor a legfontosabb kérdés az árjegyzés.

Legjobban megfelelne két árjegyzés. Az egyiket az eladó fél, a gazdaközönség eszközölné, a másikat a vásárló fél, a tőzsde állapítaná meg.

Mig azonban, az előbbi szolgáltató szervezet, egy szövetséggé alakult, magtárhálózat nem létesült, addig az árjegyzést a tőzsde fogja szolgálni és mig az árjegyzés a gabonátőzsdén történik, szükséges, hogy ezt a gazdaközönség is ellenőrizhesse, abba beleszólhasson.

Tehát a lehetőség határáig menő eltöltése a fedezetlen határidőüzleti játéknak és biztosítása a gazdaközönség befolyásának az árjegyzésre, ezek legyenek az alkotandó tőzsdetörvénynek főkéllékei. Ezekről eltekintve a tőzsde ellátandó a legtágabb autonómiával, mert elvileg és gyakorlatilag helytelen az állami hatalomnak legtöbbnyire fölösleges, zaklató és kerékkötőként ható beavatkozása.

Magyarország állatkülkereskedelme 1905-ben. Magyarország állatkülkereskedelmi forgalmában az 1905. évi hasított körmű és sertésbehozatal darabszám dolgában jelentékenyen elmaradt az 1904. évi mögött, érték dolgában azonban a csökkenés csekélyebb, sőt speciálisan az ausztriai behozatal még emelkedett is. A behozatal ugyanis drbszám szerint 1904-ben 238,786

drb, 1905-ben 211,685 drb. volt, a csökkenés tehát 27,101 drb. A behozott ily állatok értéke 1904-ben 36,925,430 K., 1905-ben pedig 36,689,053 K. értékű volt, tehát 236,387 K.-val kevesebb értékű. Az osztrák behozatal számszerint 1904. évben 1,333,970 K. értékben 12,454 drb, 1905. évben 3,075,402 K. értékben 17,702 drb. Az emelkedés darabszám szerint 5248, értékben meg 1,741,432 K. Ausztriából a tenyész és fejőstehén, az igás és hizlalni való ökor meg a borjubehozatal emelkedett a legnagyobb mértékben. A kivitel adatai azt mutatják, hogy e téren úgy darabszám, mint érték tekintetében tetemes csökkenés állott be. 1904-ben 979,976, 1905-ben meg 950,084 drb hasított körmű állatot és sertést vittünk ki 230,317,569, illetőleg 205,520,135 K. értékben. A csökkenés tehát 29,892 drb állat 24,797,434 K. értékben. Maga az Ausztriába irányuló kivitel is csökkent 16,341 darab állattal 13,189,249 K. értékben. A csökkenés vágó-ökörnél szembeszökő, 59,881 drb, ellenben soványsertésből jelentékeny 57,252 drb az emelkedés. A kivitel számszerű csökkenése szinte kizárólag a hizott sertés kivitel hanyatlásából állott elő, amely 22,554 darabra rug.

Az időjárás momentán elég kedvezőnek mondható, sőt talán igen is rohamosan tavaszodunk. A vetések erdélyszerte jól állanak. Ha valami közbe nem jön, az ideai termésre nem fognak panaszkodni gazdáink.

Az erdélyi gazdasági egylet állattenyésztési és kiállítási szakosztálya az idén készül megtartani a *XV. erdélyrészi tenyészállatkiállítást*, A földmivelésügyi miniszterhez államdíjak és érmek adományozása iránt benyújtott felterjesztésre az elnökség a napokban várja a válaszleíratot. Bizton reméljük, hogy a zürzavaros politikai közviszonyok nem fogják megakadályozni e messzekiható fontosságú kiállítás megtarthatását.

A bukaresti kiállítás — elég sajnós — nem gyakorolt kellő vonzerőt az erdélyrészi mezőgazdákra. Az E. G. E. által tervezett

— Jobb és —
megbízhatóbb

— magvakat —

nem is ajánlhatunk,
— mint a minőket —

32 év óta

Mauthner
Ödön

császári és királyi udvari
magkereskedésében
kaphat.

Gazdasági főzelék- és

virágmag

beszerezhető a

Magyar mezőgazdák szövet-
kezeténél Budapest
V. Alkotmány utca 31 szám.

Arjegyzéket ingyen és bérmentve küldünk.

erdélyrészi csoport nem volt összehozható és mindössze egy tanulmány-kirándulással devalválódott a szép igyekezet.

Egyedül Brassó vármegye vonul fel egy kisebb önálló csoporttal.

R - s.

Növénytermelési kísérletek hazarészünkben.

(Intervju levelekben.)

III.

6. Növénytermelési kísérletekről az a véleményem, hogy szükségesek, folytatandók és lehetőleg általánosítandók vagyis minden irányban kiterjesztendők. Tapasztalatom, hogy a gazdaközönség alig vesz róla tudomást, mindamellett, hogy kizárólag az ő érdekében történik.

Kiindulva abból, hogy az önálló vámtérület csak idő kérdése lehet, irányítsuk kísérleteinket ebből a szempontból. Ezt elfogadva, legyünk különös tekintettel: a földmívelési és növénytermesztési kísérleteknél a kereskedelmi és ipari terményekre; takarmánytermelési kísérletnél, a több-jobb s lehetőleg olcsó hustermelésre. Itt különösen figyelembe veendő, a baromfi, a házinyul és juh. A gépek és műtrágyák alkalmazásával, igyekezzünk bebizonyítani, hogy a hazai productumok éppen ahhoz az eredményhez segítenek, mint az idegenek. A szőlő és gyümölcs termelésnél, lehetőleg a kivitel számára dolgozzunk.

Szükségesnek látom egy „erdélyi“ fiók-állomás felállítását. Nemcsak a távolság, de a különböző viszonyok miatt is.

Ezen állomás a mi specialis erdélyi viszonyainkhoz alkalmazkodva, önálló kísérleteket folytatna. Bármilyen irányú lett legyen ezen kísérlet, amennyiben bevált, annak üzembevétele tétessék kötelességé minden földmives-iskolának, állami, vagy állami kezelés alatt álló birtoknak, mintagazdaságoknak és amennyiben földmíveléssel foglalkoznak és kivihető községeknek és gazdasági egységeknek.

Szükséges ez azért, hogy a gazdaközönség figyelmé ezen kísérletek felé tereltessek. Ha sikerült érdeklődését ezen irányban fölkelteni, hogy az igaz ügynek meg is nyerjük, elsősorban az eredményről kell tudatni. Ezt elérni gondolom, ha a vándor-tanítók — a földmives iskolák tanárai, az általuk rendezett gazdasági előadások alkalmával, az elért eredményeket ismertetnék — ajánlanák. Ugy szintén célszerű volna, ha a földmívelésügyi miniszterium egy külön havi folyóiratot*) — esetleg elegendő egy évkönyv — szerkesztetnek kizárólag ezen célból s ezt lehetőleg ingyen, vagy oly minimális árért bocsájtaná forgalomba, hogy azt bárki is megszerezhesse.

Röviden ezeket a gondolatokat keltette bennem a felhívás.

Nézetem szerint a felvetett eszme nemcsak nagy horderejű, de kiválóan időszerű. Bár minél szélesebb körben kerülne megvitatás alá.

Marossolyos, 1906. február 2.

Kovács Lajos.

*

*) Ez már meg is történik a miniszterium által havonként kiadott „Kísérletügyi közlemények“-ben: melyekben ezidőszertül túl nagy helyet foglalnak el olyan tábellák, amelyek egyes tanárok, kísérletezők jegyzőkönyveiben s naplóiban is jó helyt lennének!

Szerk.

7. Becsületes munka után a termelés haszonnal jár. Hanem abhoz tanulás kell. Még pedig nemcsak gyakorlati, hanem elméleti is. A népiskolák mellett a gyakorlati művelés módját nemcsak tanítani, hanem megmutatni és begyakorolni kellene. A napszám munka semmi. Aki nem dolgozik jó kedvvel, kárt tesz a termésben. Itt kellene kezdeni a tanítást. Ezt kéne népünkbe öntudatra kelteni.

Földolagnak tartanám a takarmánytermesztést, hogy állatainkat jól tarthassuk. Kevésbet. de jól. Különösen a kertgazdaság, szőlőművelés- és gyümölcsstermesztés volna felkarolandó.

A kísérletek mindenütt helyi viszonyokhoz alkalmazkodjanak. Az erdélyi részek számára a kolozsvári gazdasági tanintézet volna központi kísérletező állomásnak kijelölendő. Aztán külön minden megyében, de legalább minden gazdasági egyesület központjában.

Zalatna, 1906. február 1.

Valler József.
ev. ref. lelkész.

8. Hazánk különböző vidékein különböző irányú kísérletek eszközölnők. Állattenyésztésünk emelkedése érdekében a mesterséges takarmánytermelés és rétek kulturális és minőségben való javítása első sorban érdekel. Ez a része erdélyi gazdalkodásunknak a legprimitívebb. Különös fontossága látszik előttem a kerti gazdaság behozatalának s az ez irányban való kísérletek eszközölésének, továbbá a gyümölcstermesztés körül való kísérleteknek. Ott, ahol szőlő tenyészik a szőlő műtrágyázási kísérlete is végezhető.

A mezőgazdaság rohamos fejlődésével nagyobb igények is támadván: nagyobb munkaerő szükséges. Ezt az erőt egész merőben központban tartani: nehézkes kezelést jelent. Edigi kísérleteknél is, melyet az óvári központ végeztetett: igen hiányos volt az ellenőrzés. Pedig végeredményben a termelés különböző fázisait, a végeztető kísérleti állomásnak lehetőleg ellenőriznie kellene.

Tekintettel Királyhágón inneni részek gazdasági kulturájának a talaj és az éghajlat, csapadék minőség és mennyiségére nézve a nagy Magyarország legnagyobb részétől elütő önmagában eléggé egyöntetű tulajdonságaira: e viszonyok által nyújtott körülmények között való tanulmányozása, mezőgazdaságunk specialis termelésének kísérleti ellenőrzése, specialis erdélyi decentralizációját kívánja a növény kísérleti állomásnak. Természetes, a központ megmaradása s felsőbb vezetése jövőre is megtartható volna.

E kísérleti állomás (fiok) egy központi helyen — erdélyi területünk átlagán — helyeztessék el s itt tegyen kísérleteket saját területén s azonkívül rendeztessen kísérleteket az egész Királyhágón inneni résznek végletekbe változó legjobb és legrosszabb talajain. E központban eszközölt kísérleti termelés, — mely közvetlen felügyeletet alatt bizonyára meg fog a valónak felelni: jó mértékű foga majd szolgálja a periferiákon, egyes megbízható gazdáink által vezetett, ilyen irányú termelés eredményeinek elbírálásánál.

Fehéregyháza, 1906. február 3.

Szabó T. Károly.

9. A kísérletügy kívánatos volna, hogy a Királyhágón innen is oly mértékben kezeltessek, mint a magyaróvári központtal történik, mert hisz azoknak gyakorlat hasznok van és távolról nem kezelhető. Azonban az

nem segít azon, mert az erdélyi gazda apatikus minden haladás iránt:

Ennek első oka: a tőke hiánya.

Második: a munkaerőnek rosszassága.

Harmadik: az értékesítés rosszassága.

Szakértelem hiánya, mi minden vállalkozó kedvet bénít — minden egyesült erővel végzendő munkánál bizalmatlanságot szül s azt lehetetlenné teszi.

Az óvári kísérleti állomás elég anyagot szolgáltat az értelmes gazdának; kellő tőkével fel lehetne használni,

Mindezt helyén alkalmazva, jövedelmezne, ha olcsó pénzzel meg lehetne csinálni, kísérletezés nélkül a helyszínen.

Ezekből kifolyólag kárna tartok minden krajcárt a gazdaság emelésére kiadni, mely nem a hitelkérdés javítására fordítódik.

Bő és olcsó pénz akcióba hozza az embereket — tanulékonyná, szorgalmassá teszi; minden 5%-on felül fizetett kamat elkeseredetté apatikusává.

A székely-akció adminisztratív kiadásai mint évi „reskir fond“ szerepel; ha a székelyföldön leszállították volna 1% kal a kamatlábat, többet használna, mint versengés előidézésével, hogy ki kapja a problematikus hasznu segítséget?

Hát még az állam rossz vásárlásai, vesztésegei mennyi jó magán-tevékenységet hoztak volna mozgásba, ha a hitelügy rendezésére gondot fordítottak volna.

Nem segít már úgy látszik ezen az országgrészen egyéb, csak Amerika, mely tőkét küld át és kivándorlását a birtokosnak lehetővé teszi.

Teremni fog e föld az oláh és szász parasztnak, ami magyar paraszt pedig még fennmarad, az lassan-lassan eloláhosodik.

Erdélyben a kísérletek útját állja a birtokosok szakértelmetlensége és küzködése a napi megélhetéssel.

Fiathfalva, 1906. febr. 1.

Ugron Zoltán.

(Folytatjuk.)

A gyümölcsfák trágyázása.

Nem ritkán találkozunk azon ferde nézettel, hogy gyümölcsfákat szükségtelen trágyázni. Ezen balhit okát abban kell keresnünk, hogy a legtöbb gyümölcsfa trágyázás nélkül is igen szép termést ad. Másrészt meg az a hit is el van terjedve a nép között, hogy az a gyümölcsfa, mely az egyik évben termett gyümölcsöt, a rákövetkező évben nem is teremhet, mert hiszen pihennie kell. Mindkét nézet téves. A gyümölcsfa éppen úgy van alávétve a táplálkozási szabályoknak, mint a többi növények és ha ezen szükséges anyagokat nem találja meg kellő mértékben a talajban, természetesen, hogy a fejlődésben meg van gátolva és nem is termelhet gyümölcsöt. Ha ellenben időközönként meg van trágyázva, erősebb lesz a fa, úgy, hogy a káros külső befolyásoknak (fagy, forróság, élsődiek) jobban ellenállhat, magasabb életkort ér el és nem csak szép, hanem sok gyümölcsöt terem. A gyümölcsfáknak leginkább nitrogénre, phosphorsavra, kálira és mészre van szükségük. Ezen anyagok vagy természetes, vagy műtrágyában nyújthatók. Hogy mily mértékben és milyen időben nyújthatók ezek, álljon itt a következő összeállítás:

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank R. t.

Teljesen befizetett alaptőkéje 1.200.000 korona.

Kolozsvárt, Mátyás- király-tér, 7. sz. saját házában.

Betétkeket előnyös feltételek mellett fogad el könyvecskékre, vagy folyószámlára és azokat felmondás nélkül fizeti vissza.

Váltókat olcsón számítól le.

(1007.)

Előleget ad értékpapírokra és kézi zálogra.

Jelzálogos kölcsönöket nyújt földbirtokokra és kolozsvári házakra. Törlesztés kölcsönöket közvetít a Hazai Takarékpénztár részére.

Árúraktárai (a pályaudvar mellett) olcsón kezelik a betárolt árukat és azokra előleget adnak. Ugyanott kölcsönzások is kaphatók.

1. Trágyalé (folyékony phosphorsavval, vagy thomas-salakkal keverve) 5 l. tavasszal vagy nyáron.

2. Árnyékszéktrágya, folyós, (fahamu vagy valamely kálisóval) 3-4 l. tavasszal vagy nyáron.

3. Komposzt 10 kg. őszszel, télen vagy tavasszal.

4. Istállótrágya 4-5 kg. őszszel, télen v. tavasszal.

5. Thomassalakiszt 40-60 gr. őszszel, télen vagy kora tavasszal, ez utóbbi helyett vehetünk superphosphatot is (15%, vízben oldható phosphorsavval) 50 gramm télen vagy tavasszal.

Ezen mennyiségek $\square$ m.-kint vannak számítva. A trágyázandó felület nagyságát úgy határozzuk meg, hogy a fa koronájának 2 ellentétes oldalon lévő legkülsőbb ágától egy egy függőleges vonalat bocsátunk a földre, a két pont egymástól való távolsága adja a korona átmérőjét. Ezen távolsághoz hozzáveszünk még a fa kora szerint 1-3 m.-t a koronán túl kinyúló gyökerekre. Az így nyert számot önmagával szorozzuk, az eredménynek pedig háromnegyed részét vesszük. Van pl. egy fánk, melynek korona-átmérője 6 m., ehez hozzáveszünk még 2 m. = 8 m., most: $8 \times 8 = 64$, ennek vesszük $\frac{3}{4}$ -edét = 48. A trágyázandó terület tehát 48 $\square$ m. Ha most a fentebb 5. alatt említett anyagokkal akarunk trágyázni. a 48-at, kerekben 50, megszorozzuk az 1 $\square$ m.-re eső mennyiséggel és megkapjuk a használandó trágya mennyiségét, ezen esetben: a thomas-salakisztból és a szuperphosphátból 15-15 kg.-ra van szükségünk.

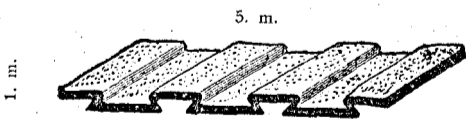
Hogy a trágyát miképpen juttassuk a földre, két módszer van. Az egyik szerint egyszerűen elszórjuk a fa alatt (pl. a szilvafánál), a másik mód szerint a fa alatt ennek korához és a talaj minőségéhez képest 20-60 cm. mély lyukakat és gödröket ásunk és ezekbe helyezzük bele a trágyát (pl. az alma- és körtefánál).

Z. K. L.

Hogyan készítsük istállóink mennyezetét?

Az újabb időben mind szélesebb körben különféle célokra igen jó eredménnyel használt „Kosmos” hornyolt asphaltlemezek gyakoribb alkalmazási módjait kívánjuk t. olvasóinkkal az alábbiakban megismertetni.

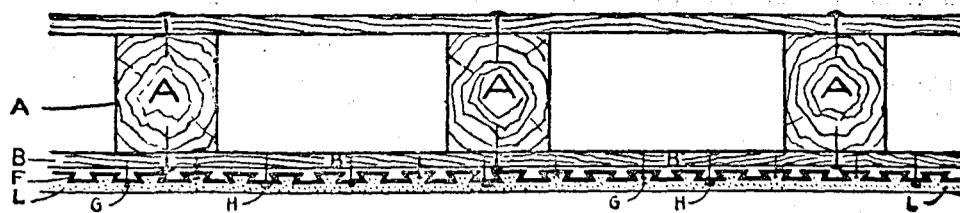
Ezen „Kosmos” asphaltlemezek bennünket főleg a gazdasági építészeti terén eszköz-

2. sz. „Kosmos” hornyolt asphaltlemez.

zölt eredményes alkalmazásai folytán érdekelnek.

Teljes eredménnyel használhatjuk fel azokat: 1. istállóink mennyezetén páraszigetelésre és hővédelemre, mert ezáltal az istállók feletti helyiségeket az istállókban képződő páráktól

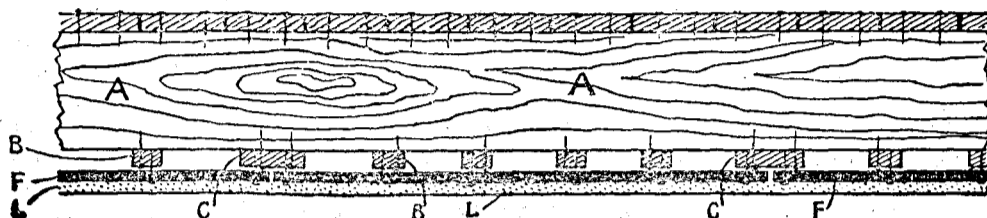

3. sz. „Kosmos” hornyolt asphaltlemez borítás keresztmetszete.

teljesen elszigeteljük s magát az istállók mennyezetét abszolút páramentessé tenni módunkban áll. 2. padlás nélküli istállóknál a tetőszerkezet belső borítására, miáltal nemcsak a külső nedvesség ellen védekezünk sikere-

előrehaladásához képest a tekercset ezen két kötél vagy drótszálon bontjuk ki; ily módon a lemez igen könnyen kezelhető.

Hogy a szöveget lehetőleg a lécek középvonalában verjük be, ezen középvonalakat,

4. sz. „Kosmos” hornyolt asphaltlemez borítás hosszsmetszete

sen, hanem hőszigetelő légréteget nyerünk, mely télen a hideg s nyáron a meleg ellen véd s így az istálló levegőjének hőmérsékletét egyenletessé és állandóvá teszi, ami pedig állategészségügyi szempontból megbecsülhetetlen; 3. magtárak, raktár- és gyárhelyiségek stb. mennyezetén és padlózata alatt, miáltal helyiségeink teljesen páramentessé és tökéletesen szárazakká tételnek s végül 4. úgy lakómint más helyiségek nedves falainak szellőzésel való tökéletes kiszáritására. (Ezen alkalmazási móddal jövő számunkban fogunk bővebben foglalkozni.)

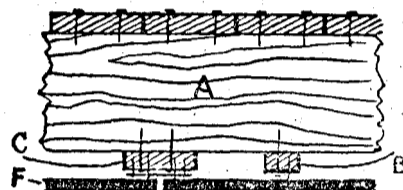
A mennyezet készítési módja: A kész famennyezet gerendáira (A) alulról, a gerendák hosszára merőleges irányban, 20 cm. tengelytávolságra egymással párhuzamosan, 8 cm. hosszú közönséges drótszögekkel 2-3 cm. vastag és 4-5 cm. széles közönséges tetőléceket (B) szögezzük; minden 5-ik léce helyett azonban egy 7-10 cm. széles deszkasávot (C) alkalmazunk, hogy az 1 m. széles „Kosmos” lemezeket ezen deszkasáv középvonalában egymáshoz illeszthessük.

Az ily módon felerősített lécekre és deszkasávokra a „Kosmos” lemezeket (F) szögezzük és pedig úgy, hogy a lemezek légszűrőiről hosszirányba összeessék a gerendák hossz tengelyének irányával s hogy az egymásmellé helyezett „Kosmos” lemezek (F) szélei a deszkasávok tengelyében legyenek egymáshoz illesztve. (4. ábra C-F vagy C-F között.)

Az illesztés helyén a deszkasávra — teljes szigetelés céljából — sokszor asphal kőlemez szalagot teszünk. (5. ábra C.)

Amennyiben helyenkint a légszűrőnek hosszirányával párhuzamos illesztés is szükséges, ott az egyik lemezt a másikkal fél vagy egész légszűrő szélességben beföldjük s a kettőt együtt szögezzük a lécekhez. (6. ábra H-G között)

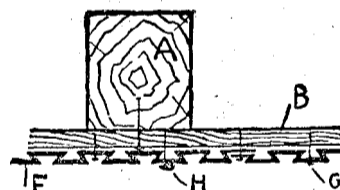
A munka gyorsabb végzésére gazdaságos, ha egy időben egy lemezen két munkás dolgozik s ha minden tekercs „Kosmos” lemez két, a födémbe erősített kampókba akasztott kötélre vagy drótra feszítünk ki, amelyen a tekercs a felszögezésig nyugszik s a munka

5. sz. „Kosmos” hornyolt asphaltlemezek illesztése.

a „Kosmos”-lemez külső oldalán kréta vagy színes iron vonással megjelöljük.

A „Kosmos”-lemezek felerősítéséhez $\frac{2}{3}$ részben $2\frac{1}{2}$ cm., $\frac{1}{3}$ részben pedig 4 cmtr. hosszú szélesfejű horganyozott szöveget használunk. A szöveget 5-6 cm. távolságban felváltva rakjuk és pedig 1 drb 4 cm.-es szög (3. ábra H.) után 2 drb. $2\frac{1}{2}$ cm.-es szöveget (3. ábra G.) s ezen utóbbiakat teljesen beverjük, míg a 4 cm. eseket csak annyira verjük be, hogy fejeik a „Kosmos”-lemez fölött körülbelül $\frac{1}{2}$ cm.-nyire kiálljanak, ezen 4 cm.-es

6. sz. „Kosmos” hornyolt asphaltlemezek illesztése.

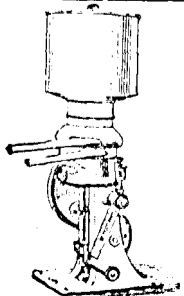
szögek kiálló fejeit aztán 1 mm. erős horganyozott dróttal kissé feszesen összehálózva, szintén teljesen beverjük, úgy, hogy a szögfejek a „Kosmos” lemezt a lécekhez egészen odaszorítsák.

Az így elkészített felületre — az adott viszonyokhoz képest — bármilyen vakolatot (L) alkalmazhatunk, amely megkeményedés után a „Kosmos”-lemezzel teljes egészet képez, úgy, hogy arról csak nagy erőfeszítéssel — apró törmelékekben — távolítható el.

A famennyezet borításának egy másik, szintén gyakran használt módja (7. ábra.) a következő:

A gerendákat (A) a „Kosmos”-lemezzel (F) mindhárom — alulról hozzáférhető — oldalukon beborítjuk, a gerendák közötti részen pedig a lemezt — a fennebb részletezett szabályok szerint — a mennyezet deszkatá-

„Globe” Separator

Teljes tejszövetkezeti berendezéseket

kézierő- és turbina-hajtásra, ugyisintén mindennemű tejgazdasági gépeket és eszközöket tejszállításhoz, vaj- és sajtgyártáshoz legelőnyösebben szállít az

Első magyar tejgazdasági gép- és eszközgyár Fuchs és Schlichter,

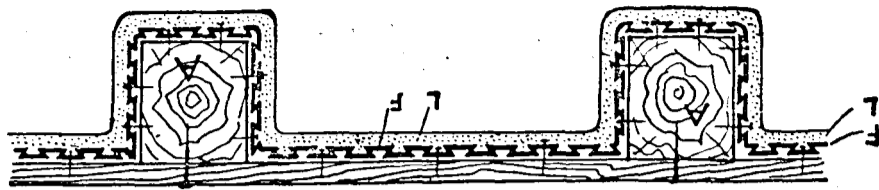
BUDAPEST, VI., Jász-utca 7.

Különlegesség: „Svéd Globe Separator”

1660

Árjegyzékek, költségvetések, tervek ingyen és bérmentve.

hoz, épp úgy, mint előbb a lécekhez, alulról felerősítjük; a 4 cm. es szögfejeket horganyozott dróttal összehálózunk s azután bármilyen vakolattal (L) bevonjuk.

7. sz. „Kosmos” hornyolt asphaltlemezborítás metszete.

A „Kosmos” lemez felszögezésekor a légszatórnákra nem kell figyelemmel lennünk, mert szöveget a „Kosmos” lemezbe bárhol verhetünk; ellenben ügyelni kell arra, hogy a lemez fecskéfark alakú légszatórnái szét ne húzassanak, mert ez már a vakolat kellő tapadásának a rovására megy.

A „Kosmos” lemezek 1 m. széles és 5 m. hosszú tekercsekben vannak forgalomban (erős késsel vagy ollóval tetszőleges formába könnyen vágathatók); a horg. szögek és horg. sodrony 2 kg. os csomagokban.

A „Kosmos” lemezeket menyezetre alkalmazva, az 1 m. re eső „Kosmos”-anyag (lemez, szögek és sodrony együttvéve) körülbelül 2 kor. 10 fill. be kerül.

A munka miután rendesen zárt helyen végeztetik — akadálytalanul és teljes eredménnyel végezhető télen is.

Főv. számunkban közölni fogjuk a „Kosmos” lemezek alkalmazását nedves falaknak szellőzéssel való tökéletes kiszáritására.

Szívesen szolgál t. olvasóinknak mindenemű felvilágosítással, egyes konkrét esetekben díjmentes műszaki véleménynyel, esetleg — a szükséghez képest — költségvetéssel:

Greif Antal, mérnök.

KISEBB SZAKKÖZLEMENYEK.

+ **Megfagyott cukorrépat** etetésre csakis párolva kell felhasználni. Ha pedig nagymennyiségű ilyen cukorrépatunk van, úgy leghelyesebb ezeket gödörben besavanyítani. E célból lehetőleg az istálló közelében keressünk alkalmas helyet és ássunk a körülményekhez képest 1.5 m. széles és 0.5 m.-től 2 m.-ig mély gödört, hosszúsága a besavanyítandó répamennyiségtől függ. A gödörnek lehetőleg oly helyet kell választani, hol a talaj nem igen bocsátja keresztül a nedvességet, alapján pedig szintén ily vizet át nem bocsátó réteg van. A gödör falainak pontosan függőlegeseknek kell lenniök, hogy üres tér ne maradjon a berakásnál. Fődolog a besavanyításnál a külső levegőtől való elzárás, e végből a répatkat úgy kell a gödörben elhelyezni, hogy már eleve kevés levegő legyen közöttük, ha pedig a berakással elkészültünk, ügyeljünk, hogy levegő ne jusson hozzá. A répat berakás előtt nagyjából összevágjuk, egyenletesen berakjuk és jól letapossuk. Minthogy a répából besavanyítás alkalmából igen bő nedv folyik ki, a mely vagy behúzódik a talajba, vagy pedig a gödör tetején kiszivárog, ajánlatos körülbelül 20 cm. széles szalma-szecska réteget berakni és avval együtt taposni. Ha ilyenformán a gödör már ki van töltve, a földszin fölött 30—40 cm. magasságra még rakunk répavagdálékot, az egészet betakarjuk szalmával és légmentesen betapasztjuk agyaggal. A répa a gödörben erjed és néhány hét múlva már etetésre használható.

+ **A karbolineum mint gyógyszer a gyümölcsfatenyészésben.** A karbolineumnak igen

nagy konzerváló hatása van, fára és növényre egyaránt. A karbolineum ezen képessége indította R. Bettert (Németország) arra, hogy vele kísérleteket tegyen az üszkösödés és rák

gyógyításánál, továbbá a vértetű kiirtásánál. Ezen kísérletek igen kedvező eredményt mutattak fel, a sebes helyek beforrottak, a vértetű pedig teljesen kipusztult. Még arra is rájött, hogy karbolineummal való kezeléssel a gyümölcs nem kap fekete foltokat. nem lesz férges, a beteges gyümölcsfacsemetek pedig javultak. Látjuk, hogy a gyümölcsfatenyészésre a karbolineum igen fontos, a további kísérletektől függ alkalmazhatósága a mezőgazdaság terén az amugy is drága rázgálccal szemben.

+ **A szarvasmarhák csontlágylása.** Egy gyakori betegség a szarvasmarhákban a csontlágylás, vagyis azon kóros állapot, melynél a csontokból a mészsók felszívódnak, s ennek következtében a csontok ellágyulván, azok elgörbülnek, sőt el is törnek. Leggyakrabban találkozunk e betegséggel oly vidékeken, ahol a talaj ásványi részekben, tehát főleg foszforsavban és mészből szegény, s mesterséges úton nem pótolják e hiányt a föld megművelésénél, de ezenkívül nagy szerepet játszik a csontlágylásnál a takarmány hiánya is.

A csontlágylás tünetei többnyire csak a baj előrehaladottabb stádiumában észlelhetők. Ilyenkor az állatoknál, különösen a tejelő marhákban, de nem ritkán az igás ökrökben és növendék marhákban is feltűnő a nyalakodási vágy. Az állatok feltűnő előszeretettel nyalják a jászlat, a falat, a sós és meszes anyagokat. A nyalakodási vágyat követi azután az étvágytalanság, elannyira, hogy sokszor még a legjobb minőségű takarmányt is érintetlenül hagyják. Az étvágytalanság folytán az állatok lefogynak, szőrük borzolt és fénytelen lesz.

Majd később sokat változtatják állásukban lábaikat, egyik másikat gyakran felrántják, hátukat felpusositják, ürités közben nagyokat nyögnek, feszesen járnak, nehezen kelnek fel. A felkelés alkalmával gyakran létrejöhetnek törések és rándulások; utóbbi esetben javulás már alig remélhető.

Az elmondottakból láthatjuk tehát, hogy a csontlágylás elég kellemetlen baj, amely ellen védkezni ebből kifolyólag minden gazdának saját érdekében áll.

A védekezés elsősorban a talaj javítására irányuljon. Foszforsavat tartalmazó trágyák alkalmazásával sokban gazdagabb takarmányokat nyerhetünk, s ez már jelentékenyen segít az állapoton. Változtatni kell azután a beteg állatok takarmányát, hüvelyesek, például bab, borsó igen jó szolgálatot fog tenni.

Adhatunk azután állatjainknak foszforsavas meszet, vagy pedig a takarmány közé praeparált csontlisztet, napjában 30—50 grammot.

IRODALMI SZEMLE.

„A magyar mezőgazdaság átalakulásának feltételei”. Irta: Éber Ernő. Igen jó könyv hagyta el fenti cím alatt a napokban a sajtót. A kiváló társadalom-gazdasági tanulmány írója Éber Ernő, kinek ez már rövid pár év alatt a második nagyszabású könyve.

Szerző ezen munkájában statisztikai adatokkal a magyar mezőgazdaság jelenlegi helyzetét mutatja be, azt összehasonlítja a művelt külfölddel, illetőleg annak mezőgazdaságával, miből azután azt a következtetést vonja, hogy a mi mezőgazdaságunk nem áll azon a nivón, ahol annak állnia kellene, evolucionális processzusa nagyon lassu, sőt itt-ott stagnál vagy éppen visszafelé vesz irányt. Rámutat a fejlődés feltételeire és módjaira, megmutatja az utat, ösvényt, melyen haladva társadalmi-gazdasági hivatását betölteni van hivatva.

A munka négy szakaszból áll, melyek 14 pontra szakadnak. Az első szakasz a búza kérdéssel foglalkozik. Itt szerző az első pontban Magyarország búzatermelésének irányát ismerteti, azt összefüggésbe hozza a mi természeti viszonyainkkal és a népesség élelmezésével, ugyanitt rámutat azon egyoldalúságra is, mely jólétünket a búzatermés sikerült voltától teszi függővé. A 2. pontban a búzatermelés technikáját tárgyalja, melyben azt bizonyítja, hogy az átlagtermésünk azért olyan alacsony, mert a birtokok felszerelése nagyon gyenge. A 3. pont a búzatermelés jövedelmezőségével foglalkozik, kül és belterjes üzemmód mellett; itt bebizonyítja szerző, hogy a belterjes üzem mellett jóval olcsóbb a termelés. A 4. pont a gabonaárakat és azoknak a gabonatermésztéssel való összefüggését mutatja be. Az 5. pontban látjuk, hogy a búza területe nálunk 1870 óta folyton emelkedik, dacára, hogy a világkonjunkturák mindinkább állást foglalnak ellene. A jövő képét tárja elénk, mely amerikai példa szerint abból állna, hogy a búza termelése a nagybirtok felé fog gravitálni, ellenben a kisbirtokok más intenzívebb munkát feltételező növényeket termelnének.

A második szakasz az emberi fogyasztás irányának változásait tárja elénk. Itt a 6. pontban a kenyér és hús kérdésével foglalkozik. Az országnak az ipari foglalkozásra való áttérése a húsfogyasztás emelését fogja maga után vonni, amely jelenséget az utána következő 7. pontban jóval részletesebben, bő statisztikai adatokkal bizonyítja. A 8. pontban az állati termékek áremelkedésének okai-va ismertet bennünket. Ezt a tárgyat az utána következő 9. és 10. pontban tovább fejtegeti és pedig: az állatok számbeli fejlődését a 9., azoknak minőségi gyarodását a 10. pontban. Ezen utóbbi pontokkal kapcsolatosan a 11. pontban a takarmánytermesztés emelkedését mutatja be.

A harmadik szakasz a legbelterjesebb földműveléssel: a kertgazdasággal foglalkozik. A 12. pont a kerti gazdálkodás eredményeiről számol be. Itt Malthus tantételéből indul ki és annak óriási tévedéseit a zöldség és gyümölcs-kertészet által elért eredményekkel bizonyítja be. Ugyanazt a kérdést a következő két pontban is fejtegeti, melyben Krapotkin hercegnek a világvárosok körül szerzett tapasztalatairól számol be. A szakasz utolsó pontjában Magyarország kertészetéről ír. Ebből látjuk, hogy nálunk a kertészet mindkét ága igen kis terjedelmű, hogy az túlnyomó részben csak a házi fogyasztás kielégítésére szükséges terményeket és nem piaci cikkeket állít elő, továbbá, hogy a piacra

Legnagyobb választék és legjutányosabb árban kapható.

Divatos **férfi ingek**, alsó-nadrágok, gallérok, kékzölök és finom angol és francia zsebkendők.

Női len és chiffon ingek, bugyigók, szoknyák, háló ingek és kabátok.

Fű és leányka fehérnemű minden nagyságban és minőségben állandó raktár.

Sárga Kristóf

utódai

fehérnemű, vászon és szőnyeg nagy raktára

Kolozsvárt, Deák Ferencz-u. 3.

Matrac, paplan, pokróc, valamint mindenféle ágyszőnyeg készítése, olcsó árban található.

Minden fajtájú és nagyságú szalon, ebédli és futószőnyeg, gyapjú és csipke függönyök.

Amerika önműködő ablak-roletták egyedüli főraktára.

vitt cikkek is nem képesek a nagyobb igényeknek megfelelni.

A negyedik szakasz az előbbi szakaszokból kiindulva a mezőgazdaság jövő fejlődésének irányát mutatja be.

A munka iránya világos, könnyen érthető, minden fölösleges idegen kifejezéstől mentes; szabatos, amennyiben rövid 115 oldalon egy oly nagy témát teljesen kimerít, de azt ellensúlyozza a jó módszer, melyet a munka megírásánál vezető-csillagként mindig maga előtt tartott és hiven követett.

Szóval egy olyan munkáról van szó, mely minden tudományos kivánalomnak megfelelően s a mellett a gyakorlatot is mindig szem előtt tartja. Azt hiszem, hogy Eber Ernő iránti jó akaratunkat és szeretetünket jobban nem tudjuk kinyilvánítani, minthogy „A magyar mezőgazdaság átalakulásának föltételei” című munkát az Erdélyi Gazdasági Egylet útján megrendeljük; ára 2 K. Dr. S. K.

VEGYES KÖZLEMENYEK.

— **Háziipari tanítás Kolozsmegyében.** A földmívelésügyi miniszterium segítségével a következő tanfolyamok tartatnak a héten Kolozsmegyében az E. G. E. rendezésében: Magyar Fenesen kerti butor készítő tanfolyam, Tordaszentlászlón méh-kaptár készítés a kolozsmegyei méhészeti vándortanár rendezésében; Középlakon kosárfonó s seprűkötés s Nagypetrőcön vesszőfonás a kolozst. községi gazd. szaktanár vezetése alatt; a választói kosárfonó szövetkezet műhelyében butorkészítés folyik; a kolozsvári telepítési felügyelőség pedig Nagy-Sármán, Kolozskarán, azután Detrehembben, Fehéregyházán. M. Ludason 4-6 héten át kosárfonásra taníttatja az új telepítvényeseket.

— **Állatdíjazás** A segesvári rendes évi állatdíjazás a segesvári tenyészállatvásárral kapcsolatosan 1906 évi március 12-én az új baromvásártéren tartatik meg. A díjazás két csoportban fog történni és pedig a magyar-erdélyi csoportnál és a nyugatiak csoportjánál. A segesvári járásbeli kistenyésztők között 670 korona díj fog kiosztatni. Ezenkívül lesz Segesvár városnak 690 koronás díja, melyre minden nagyküllőmegyebeli kis- és nagy-tenyésztő pályázhatik.

— **Országos jellegű szarvasmarha kiállítás és vásár.** Az Udvarhelymegyei Gazdasági Egyesület Székelykeresztúrott (vasutálló-más) folyó évi február 28-án és március 1-én *bika- és üszökiállítást és vásárt* rendez. A kiállítás díjmentes, de az eladott állatok után 2 százalék az egyesület javára fizetendő. E kiállításon az ország összes tenyésztői versenyezhetnek magyar-erdélyi fajta saját nevelésű 2 évet betöltött tenyészbikáikkal és 1-3 éves tenyészüszőkkel, udvarhelymegyei községek községi bikáikkal. Pénzdíjakra a bikák osztályánál minden kiállító, illetve udvarhelymegyei község, az üszö és tehéndíjakra csak udvarhelymegyei kistenyésztők pályázhatnak. Ezen országos jellegű tenyészbika vásárt Udvarhely, Nagyküllő, Marostorda stb. vármegyék, sőt a Királyhágón tul lakó elsőrendű tenyésztők is felkeresik tenyészbikáikkal, e szerint úgy egyesek, mint községeknek a legkiválóbb alkalmuk van arra, hogy ott tenyészbika szükségleteiket beszerezhessék. Az er-

délyi-magyar fajta szarvasmarha munkabírása, járványos betegségekkel szemben való ellentálló képessége nagyobb, mint bármely más fajtáé. E jeles tulajdonságai, Gazdasági Egyesületünk kezdeményezésére, megyénk területén lakó szaktenyésztőknek mintegy 3 évtized óta folytatott céltudatos tenyésztése mellett a legmagasabb fokra emeltettek, a minélfogva az a világ legelsőrendű igás marhájának tekintendő, melyért a nyugati államok nagy gazdái évről-évre felkeresik vásárait, igás marha szükségleteiket kielégítendő.

A bejelentések *Gálffy Kálmán* székellykeresztúri főszolgabírónál eszközöndök, ki mint a helyi rendező bizottság elnöke, úgy a kiállításra jövő vendégek elszállásolásáról, mint a felhajtott tenyészállatok elhelyezéséről és ellátásáról gondoskodik s aki minden tudakozódásra készséggel szolgál felvilágosítással. *Az Udvarhelyvármegyei Gazdasági Egylet elnöksége.*

— **Szőlőrekonstrukció Kisküküllőmegyében.** A Kisküküllővármegyei Gazdasági Egylet elhatározta, hogy gróf *Béldi Kálmán* birtokát tizenhét évre bérbe kiveszi, melyen faiskolát, szőlőoltvány-készítő telepet s ezzel kapcsolatosan munkásképző tanfolyamot létesít. Továbbá tekintettel arra, hogy a felújítás elsőrangú közigazdasági érdek, dr. Boér Elek egyleti főtitkár a napokban az egylet megbízásából a földmívelésügyi kormányznál kieszközölte, hogy a vármegye gazdái folyó évben 400.000 drb szőlőoltvány kedvezményes adományozásában részesüljenek.

— **Melegágyak készítése** című mult számbeli közleményünk mellől tévedésből elmaradt a jelzés, hogy Németh József áll. kertésztanító most megjelent „konyhakerti növénytermesztés” c. könyvéből vettük át éppen aktualitásánál fogva. A könyv szerzőnél Oroszában kapható egy koronáért.

— **Észszerű takarmányrépavetés.** Oly vidékek, melyeknek nem áll módjukban cukorrépat termelni, hogy a répaszeleteket hulladékként így szerezhessék meg, továbbá oly mezőgazdák, kik belterjes tejgazdaságot üznek, a takarmányrépa termelésre vannak utalva. Ez képezi azután az ő téli takarmányukat és tenyészvize által egész a tavaszig tartó hosszú időn át pótolja a zöld takarmányt. Az életrend szempontjából is oly hatásos tenyészvize mellett, amely különösen a tejteljesítményre bir hatással, a takarmányrépák tápértékére nézve az úgynevezett száraz anyag irányadó. Mint a száraz anyag tápalkatrésze, természetesen a cukor járta a legnagyobb szerepet, amely a takarmányrépában mint szénhidrát fordul elő és a legtermészetesebb és leghasznosabb takarmánytápanyag. Nyilvánvaló tehát, hogy egy takarmányrépa értékének megítélésénél nemcsak a mennyiség szerű eredmény, hanem a cukortartalom is mértékadó, sőt kétszeresen hasznos az utóbbi, amennyiben a takarmányrépa nagyobb cukortartalom mellett tartósabb és ez által a répa rothadása okozta veszteségeket a prizmákban megakadályozza. Sajátságos, hogy ennek felismerése csak az utóbbi időben kezd tért hódítani és hogy eddig csak kevés tenyésztő akadt, aki célul tűzte ki magának a takarmányrépa nemesítését és annak a mezőgazdaság részére való hasznossá tételét. Hogy ezen a téren sok elérhető, arról tanuskodik a cukorrépanak már ma is nagyfokú nemesítése, ami csakis sok

évi céltudatos és észszerű tenyésztésnek a következménye. A már évek óta folytatott cukorrépa mag tenyésztés által legjobb hirnévnek örvendő Wohanka és Társa badapesti cégé az érdem, hogy ezen nemesítési munkálatokkal foglalkozott és előttünk fekszik már ezen cégnek első évi jelentése, amelyben ezen új tenyésztés elveit behatóan ismerteti, Fzen évi jelentés már csak azért is megérdemli a figyelmes átolvasást, mert a takarmányrépa-termelést általánosságban ismerteti és ily irányban sok hasznos oly útbaigazítást nyújt, mely alkalmas a takarmányrépa-termelést az eddiginél hasznosabbá tenni. Nevezett cég odatörekedik, hogy a takarmányrépa tápanyagtartalmát növelje, anélkül, hogy a mennyiség szerű terméseredmény csökkenést szenvedjen, mely célból tavasszal az összes anyarépák megvizsgáltatnak és közülök további tenyésztésre csak azok kerülnek, melyek több évi ivüdékon keresztül legnagyobb súly mellett magas tápanyagtartalmat mutatnak fel. Kívánatos, hogy ezen cég törekvései mezőgazdáink részéről megfelelő méltánylásban részesüljenek, különösen, mert a Németországból hozzánk importált takarmányrépamag távolról sem oly észszerű tenyésztésből ered és ezáltal csiraképessége és fajtisztasága is többnyire kisebb értékű, míg a Wohanka és Társa cég jó hirnve és tenyésztési gyakorlata teljes szavatosságot nyújt vetőmagja magas csiraképességére és honosított tenyésztésére nézve. (1680.)

A LAPFELÜGYELŐ BIZOTTSÁG FELÜGYELETE MELLETT:

Felölő szerkesztő és kiadó:

TOKAJI LÁSZLÓ.

Segédszerkesztő:

ÉBER ERNŐ.

AZ ERDELYI GAZDASÁGI EGYLET TULAJDONA.

A Magyar Jelzálog-Hitelbank

Képviselősege

Kolozsvárt, Jókai-utca 2-ik szám alatt
(gr. Rhédey-ház, I. em.)

— Ez intézet alapfőkéje 40 millió korona. —
ZÁLOGLEVÉLKÖLCSÖNÖKET

nyujt földbirtokra és nagyobb városokban fekvő házakra, — a mennyiben a pénzüviszonyok változtatást nem követelnek — 4%-os záloglevelekben a következő feltételek mellett:

15 évi törlesztésre	9 20%
20 évi törlesztésre	7.60 «
25 évi törlesztésre	6.70 »
30 évi törlesztésre	6.10 «
35 évi törlesztésre	5.65 «
40 évi törlesztésre	5.35 «
42 1/2 évi törlesztésre	5.25 «
45 évi törlesztésre	5.10 «
50 évi törlesztésre	4.90 «
65 évi törlesztésre	4.60 «

Kölcsönök 4 1/2%-os záloglevelekben is kaphatók ezekhez viszonyított magasabb annuitás és kedvezőbb leszámitolás mellett.

A fennebbi részletekben ugyan a kamatok és kezelési, mint a tőketörlesztési hányad is befoglaltatik.

A jelzálogul felajánlott erdélyrészi ingatlanok értékére és a megszavazandó kölcsön összegére nézve

az „Erdélyi Gazdasági Egylet”

bizalmi férfiai adnak véleményt.

Lóheremagot vásárol a legmagasabb napi árban

HALDEK

magnagykereskedése és heremagkiviteli üzlete, József főherceg Ö cs. és kir. Fensége udvari szállítója

BUDAPESTEN, VII. KERÜLET, KÁROLY-KÖRÚT.

Szőlők rigolozását gőzekével

70-80 cm. mélyen, jutányos árban elvállalja s a jövő évi munkára is előjegyzéseket már most elfogad

Timár János, Maros-Szent-Királyt.

1297

A gőzekével rigolozott s már részben beültetett területek megtekinthetők Alsó-Gáld, Krakkó, Czelná, Csombord szőlőhegyekben.

„Grand Prix“ (a legnagyobb kitüntetés)
a saint-louis-i világkiállításon.

Alfa Separator R. J.

Iroda és gyár: Budapest, VI., Lomb-utcza 11

Tejgazdasági Gépgyár.

Szállít tejgazdasági eszközöket és gépeket!
Jehenezetek, tejgazdasági telepek, tejszövetke-
zetek berendezése!

Mindig friss sajtoltó por és folyékony oltó!

Több mint 600 első díj!!!

Évi gyártás kb. 80,000 Alfa separator.

Arjegyzékekkel, költségvetéssel, utbaigazítással
készséggel szolgálunk.

1018

TAKARMÁNYRÉPAMAGOK
ÚJ IRÁNYELVEK SZERINT TENYÉSZTVE.
WOHANKA-FÉLE JAVÍTOTT

ECKENDORFI, MAM MUTH OBERNDORFI
TENYÉSZTÉSE VEGETÁRIJAVASZTÁS ALAPJÁN.
NAGY TÁPANYAG-TARTALOM és TÖMEGTERMELES
SZAVATOLÁS MELLETT

WOHANKA és TÁRSA BUDAPEST.
V. VAGYI-KÖRUT 76.

WOHANKA FÉLE
NYERSOLÁJ
MOTOR ÉS
LOKOMOBIL!

LEGOLCSÓBB és
LEGMEGBIZHATÓBB
ÜZEM

1 1/2-3 fillér
ORA LÖKRONKENT

NYERSOLÁJ
NEM BENZIN!

MINDEN
PENZÜGYI
ELLENŐRZÉS
és
ENGEDÉLYNÉLKÜL

WOHANKA és TÁRSA BUDAPEST
V. VAGYI-KÖRUT 76
HELLER MŰR BPEST

SZŐLŐGAZDÁK FIGYELMÉBE!

Éppen most jelent meg az új **Vincellérkönyv** 2-ik kiadása szemléltető rajzokkal.

Ára kötve 80 fillér.

Megrendelhető: Vaday Józsefnél, Nagyváradon.

Hozzáértők véleménye szerint „Ilyen értelmesen, röviden és gyakorlatiasan még egy könyvben sem volt összefoglalva a szőlőművelés tudománya.“ 1671

Eladó előfák.

Luczfenyő 1 mtr. magas 70 fillér, 75 cm. magas 56 fillér, 50 cm. magas 40 fillér.
Juharfa 2 mtr. magas 20 fillér, Vadgesztenyefa, Kódiófa 1 1/2 mtr. magasak 10 fillér. Faiskola: Görgő (Győrmege). Megrendelhetők: Márfy Ede Budapest, vár, országház-utca 2. 1676

„Kosmos“ horngolt asphalt-lemez

Gyakorlatban kitűnően bevált, számos elismerés.

1. Teljesen páramentes, hővédő és tűzbiztos fafödémek előállítására.
2. Nedves falak szellőzéssel való tökéletes kiszáritására.
3. Legkülönbélebb czelokra.

Mindennemű felvilágosítás, költségvetés, minta-ismertetéssel és műszaki vélemény díjmentes.

A munka télen is végezhető.

Greif Antal okl. mérnök műszaki irodája — Budapest, VIII., Salétrom-n. 10.

Telefon 89-24.

1679

A »Kosmos« lemezek alkalmazásainak részletes ismertetése az »Erdélyi Gazda« 1906. évi 7. és 8. számaiban jelent meg.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.

— Minden gazdaságban nélkülözhetetlen eszközök —

az országszerte első helyen elismert kiténő szerkezetű és legolcsóbb

— „Eredeti Kalmár-rosták“ és heremagtisztító gépek. —

Elsőrendű hazai anyagból gyártunk ezidő szerint 15-féle nagyságban különböző szerkezetbe a gazda minden követelményének legjobban megfelelő általános terménnytisztításhoz berendezett különleges gépeket, szelelő és magválasztó rostákat, kézi vagy hajtóerőre alkalmazva. — Ez évi újdonságainkról szíveskedjék ingyen árjegyzéket kérni. — Minden esetleges kérdésekre azonnal és díjtalanul válaszolunk. 1274

KALMÁR ZS. és TÁRSA különleges terménnytisztító gépgyára Hódmező-Vásárhelyen.

Telefon 69. szám. — Nagy-Enyeden állami aranyéremmel kitüntetve. — Sürgőncim: Kalmár-rostagyár.

Értesítés,

Van szerencsém a n. é. közönség tudomására hozni, hogy a kedvező feltételű kölcsönnyújtása és előzékeny eljárása révén kitűnő hírnevű

„Nagyszebeni földhitelintézet“

részéről

Kolozs és több szomszédos megye területére ingatlan jelzálog kölcsönök „Kizárólagos ügynökségével“

bizattam meg.

Ebbeli működésomban legkedvesebb kötelességem, hogy a bizalomteljesen hozzám forduló feleknek a lehetőségig gyors és költséget kímélő eljárással szolgálatára legyek.

Bárminemű felvilágosítással, útbaigazítással készségesen díjmentesen szolgálom.

Különös előnye eljárásomnak, hogy minden kölcsönvevő bármily elhanyagolt birtok- és teher viszonyai véglegesen rendeztetnek.

Egyidejűleg óva intem a n. é. közönséget akár helybeli — akár budapesti — vagy vidéki pénzközvetítő csábító hirdetéseknek vagy „szaladó ügynököknek“, — amelyek ilyenmű jelzálogkölcsönt pénzügyintézetek közvetlen megbízását nem igazolják — fel nem űlni, mert ezek eljárása teljesen megbízhatatlan, időt veszítő és minden esetben akár eredményes — akár nem terhesen költséges.

Teljes tisztelettel 1243

Erdélyi erdő-faanyag és bányaugynökség.
Gombos Benő Kolozsvár, malom-n. 16. sz.

„Ugyanott discret és legmegbízhatóbb módon bér- és magánházak, építési telkek, földbirtokok eladása és vétele a legkedvezőbb feltételekkel, valamint birtokbérletek lebonyolítatnak.“

Ajánlok,

mig készletem tart, elsőrendű

Baltacim magot

à 30 kor. 100 kg.-ként ab: Kis-Sármás állomás, vételár előzetes beküldése, vagy utánvét mellett.

Erczman Adolf

mezőgazdasága

Katona,

Kolozsmegye.

1668

Gazdák Biztosító Szövetkezete

BUDAPEST, VIII. Baross-utca 10. II. em.

Alakult 1900.

Biztosítéki alap:

Alapítványok	Korm. hozzáj. elemi ágazatban	400.000.— K
	Alapítók	1.278.240.— "
	élet	200.000.— "
Tartalékok		455.436.11 "
Összesen:		2.333.676.11 K
1901. évi fölösleg		90.349.— K
1902. " " "		59.782.36 "
1903. " " "		109.331.73 "
1904. " " "		72.438.23 "

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, az ember életére különféle módozatok szerint.

Az üzlet eredményben a biztosított tagok díj arányukban részesülnek és az 1901. évi üzletieslegből úgy a tűz, mint a jégkár ellen biztosítva volt tagol 4%-os díjvisszatérítést kapta.

Az 1902. évi üzlet feleslego közgyűlési határozattal tartalékba helyeztetett. 1903. évben jégkár ellen biztosítottak 4%-os díjvisszatérítést kaptak. 1904. évben a jégkár ellen biztosítottak 2%-os díjvisszatérítésben részesülnek.

Biztosítási ajánlatok benyújthatók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomatványnyal és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál.

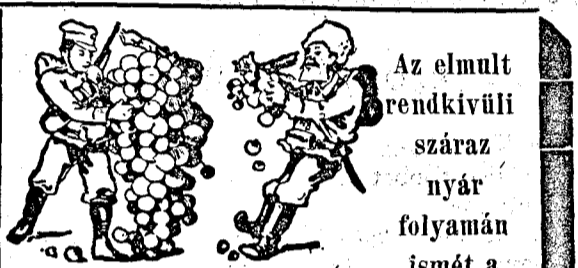
1018

az igazgatóság.

Eladó 500 métermázsa I. szépen szárított hegyi széna. Tudakozódhatni Butsy Lipót földbirtokosnál Vajdahunyadon.

1681

Az elmúlt rendkívüli száraz nyár folyamán ismét a

Küküllőmenti

Első szőlőoltványtelep

(Tulajdonos: CASPARI FRIGYES MEDGYES, 135. N. Küküllőmegye) volt az egyedüli az egész országban, mely oltványait óriási mennyiségű, naponta 5 millió liternyi vízzel öntözte, s ennek folytán az egyedüli szőlőtelep, amely ez évben is valóban szép és minden tekintetben kifogástalan minőségű szőlőoltványokat szállít.

Képes árjegyzék számos elismerő levéllel ingyen és bérmentve. 1639

Egyedüli FERLACHI gyártmány,

mely a bel- és külföldi gyártmányok közti versenyen a legelső díjat nyerte el. — Aranyérem Páris 1900. — 46 remekelés.

Ogris Márcus

1323

fegyvergyár és (prácios) puskaműves

FERLACH (KARINTHIA) szállít elsőrangú bármily rendszerű vadász- és czellővő-fegyvereket legjobb és legpontosabb kivitelben Különlegesség nagyon könnyű DRILLING-fegyverekben. Súlyuk 2-8 — kilogramm.

Forradalom!!!

Legujabb Legujabb.

A vadászvilág technikai terén való orvoslásra a TAMBOUR-féle kettős hatású önműködő biztosító és ellenbiztosító szabadalom a bármily rendszerű fegyvereknek rögtöni lökészenléte ad és egyszetsmind absolute biztosítást

véletlen elsülés ellen.

A töltött fegyver felhúzott kakasokkal, beállított rögtönzővel bármily helyzetben, csak a Tambour szabadalom által van minden veszély elhárítva, minden fegyver veszélytelen lesz mint egy sétatob. Kérjen kimerítő prospektust ingyen és bérmentve. Levelezés magyar! Levelezés magyar

A legjobb minőségű juta- és len-

Zsák

vizhatlan kazal-, gópvizhatlan — és szokér.

PONYVA

bármily méretben a legolcsóbb gyári árban kapható 1451

Marha-Mérlegek! Erős vaskorlással 1500 kilogramm horderőre tolosulylyal vagy súlyokkal mérésre berendezve a legjobb és a legerősebb szerkezettel!

Szekér-Hid-Mérlegek! Kocsik, szekerek és állatok mérlegelésére! 4000 vagy 3000 kilogramm horderőre 4 méter hosszú, 4 méter széles, tolosulylyal erős és szolid kivitelben.

Raktári-Mérlegek! Mindenféle rendszerű, erős és pontos kivitelben minden mérleg törvényesen hitelesítve 3 évi jótállás és jókarbantartás mellett.

Dénes Manó

gazdasági szekér-hidmérleg és marha-mérleg gyáros

Budapest.

1610

Gyártelep:

VII., Dohány-utca 57.

Iroda és raktár:

VII., Dohány-utca 78.

Répanag

oberndorfi, óvári, eckendorfi, francia és zárttoku kék mák, székely tengeri legkorábbi, bőtermő prairie királyné tengeri, tenyészállatok kaphatók

Gróf Teleki Arvéd

drassói uradalmában,

u. p. KONCZA.

1675. II.

Gazdasági kereskedelmi és iparbank Részvény-Társaság

BUDAPESTEN, ERZSÉBET-KÖRÚT 35.

Telefon 149 Postatakpztri Cheque számla: 15603 Cheque számla: a Magy. Ies. á nit. és pénzváltó-banknál

BANKOSZTÁLYA

utján törlesztéses jelzálogkölcsönt földbirtokokra, továbbá városi bérházakra legelőnyösebb feltételek mellett és leggyorsabban bonyolít le az érték legmagasabb arányáig. Megkeresésnél beküldendő a telekkönyvi kivonat és kataszteri birtokiv.

VÁLTÓ-

kölcsönt gazdáknak, birtokosoknak, gazdatiszteknek,

KÖLCSÖNT

sorsjegyekre értékpapirokra és vidéki takarékpénztári részvényekre a legelőnyösebb módon eszközöl.

Arjegyzék, költségvetés és szakszerű felvilágosítás ingyen.

Gazdasági egyesületeknek, valamint községi szövetkezeteknek tömeges megrendelésnél rendkívül kedvezményes árak és feltételek.

GÉPOSZTÁLYA

utján szállít csakis elsőrendű gyártmányban legkedvezőbb feltételek mellett:

Gazdasági gépeket, Gőzcséplő-készleteket, Tolókerék-rendszerű vetőgépeket, Egyfemes acél-ekéket, Gazdasági malomberendezéseket, Tejgazdasági gépeket, Főrésszájri berendezéseket, Szecskaavatókat, Répavágókat, Morzsolókat, Darálókat stb.

Tejgazdasági, baromfiiparipari gépek és eszközök, tejfelepek, csukor-, szesz- és keményítő-gyárak berendezése. Műtrágya, erőtakarmányok Derbymelasse, zsák, ponyva stb. stb.

1461

FISCHER J.

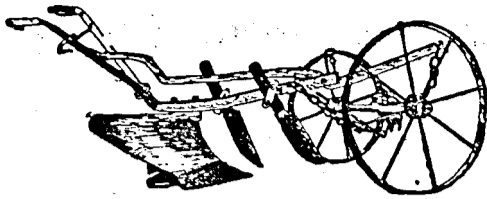
ponyva- és zsáruházaiban BUDAPEST, V., Nádor-u. 31-33.

KÖLCSÖN-PONYVÁK

yasuti kocsik és asztalgok takarására, mérsékelt kölcsöndij mellett.

Egyszer használt zsákok liszt, korpa, tengeri, faszén töltésére állandóan olcsó árak mellett kaphatók.

Uj!
JAVITOTT

Uj!
EGYETEMES EKE

(Jurenák Miklós szabadalma.)

A nagyenyedi gazdasági kiállításon „Állami éremmel” kitüntetve.

Ezen eke előnye: El is zárható, miután így az egyenletes mély szántás biztosítható. Munkaközben le és feljebb állítható, amiért bármilyen talajon, sík vagy hegyes vidéken, egyformán használható. Kevesebb vonóerőt igényel, bár munkaképessége 30—40 százalékkal több, 100 százalékkal jobb. Gyepes, zsombékos, nádas talajt is feltűnő előnnyel fordít és porhanyit. A talajt száraz állapotban is hantok nélkül szántja. Rögzíthető kerekeivel rögzös, feltöltött talajon is oly nyugodtan jár, hogy vezetni ott sem szükséges. Szántóvasai kopásnak kevésbé vannak kitéve, mert a csoroszllyák fordítás előtt már a talajt lazítják. Mert egyszerű, nem pusztulékony, bárki által könnyen kezelhető. Kerekei a tengelyen, az agy elkopása után, javítás nélkül a tengelylyel forog. Rögtönző hengerek használata felesleges.

Az ekék árai: Budapesten, utánvételes megrendeléskor 20 % fizetendő előre.

J. 10. M. ekekészlet acélekefejjel, kettős csoroszllyával 75 kor. — J. 7. M. ekekészlet acélekefejjel, kettős csoroszllyával 65 kor.

J. 8. M. ekekészlet acélekefejjel, kettős csoroszllyával 70 korona.

A tisztelt megrendelők néhány bizonyítványának szözszerinti és rövidített kivonatai:

Javitott egyetemes eke

(Jurenák Miklós szabadalma.)

A mint kitavaszkodott, azonnal kísérlet alá vétettem egy drb. 7. D. M. Jurenák ekét. Erre nézve ma még minden dynamomérés nélkül szakvéleményem a következő:

A 7 hüvelyk mélyen járó ekét, reggel beállítottam a legmélyebb 7 hüvelyk szántásra és zárókészülékével az ekét bezárattam, hogy elállítható ne legyen. Az eke egész nap ugyanazon pár ökörrel szántott. Délután 4 órakor jöttem ki az ekéhez és saját magam szántottam vele sötét estig. Ezen munka közben a következő tapasztalatokat szereztem:

Az ekét ugyanazon pár ökör vigan vontatta. Azon berendezés, hogy első csoroszllyája, mely a rendes csoroszllyá helyén van, egy czollal balra ki van szerelve az ekefej függélyes síkjától egyenesen — fenomális. Az eke ezáltal már roppant erőmeztakarítással jár. Azon surlódás, melyet az ekefej függélyes metszési síkja előállít, a minimumra van redákálva s e mellett az eke által vont barázda tiszta.

A második csoroszllyá munkája, mely a földhasábot még közepén szintén függélyes irányban áthasítja, szintén hatalmasan közreműködik az erő meztakarításához. A föld aprózásában pedig egyenesen meglepő eredményt tüntet fel.

Mondhatom, ezen eke munkája tökéletes. Ennél többet ekétől várni nem lehet. Fordítása, aprózása, egyaránt tökéletes, ehez szó nem fér.

A taliga egyszerűsége roppant előny. Ámbár én még a »Bóni« rendszer elhagyását is ajánlom, hogy e kerekek ne csak az agyon, hanem a tengelylyel együtt is fordulhassanak, azt én szükségesnek és indokoltnak nem tartom. Szilárd tengelyt javaslok, melyen az agy forogjon csak. A tengely forgása a reá merevített agygyal felesleges. Az eke önvezetése tökéletes, vezetés nélkül maga jár, Ellenben a fogyasztásnál egy lánczra akasztva szintén kifogástalanul, pompásan működik.

Tisztem az eke becsukhatósága és a szántásmélység teljes ellenőrizhetőségért lelkesedik, béreseim pedig az eke könnyű járásáért, könnyű kezelhetőségéért. Valamennyi veszekedik a Jurenák-ekéért, mind abba szeretne fogni.

Éz jobb jel, mint ezerféle erőmérés, meg dynamométrikus számítások.

Ha a 7 czolos eke nyakig jár a földbe, akkor is könnyebben jár, mint a más gyártmányu »Sack«-ekék 5 czol mély szántásnál.

A munka szaporasága is meglepő, mert az ökör vigan halad benne és nem erőlködik és mert 10 czolos földhasábot mindig lehasítok vele.

Én azt hiszem, 30 sőt 40 százalékkal mindig okvetlenül többet szánt, mint más »Sack« rendszerű eke.

Jótállok, hogy 3 Jurenák ekével leszántok annyit, mint 2 kettős ekével. Holott az első módon 6, az utolsó módon 8 ökör kell. De azután a munka mennyire más! Egy fogasolást okvetlenül meztakarítok.

Most folytatom kísérletemet a 8-as Jurenák-ekével, erőmérővel és összehasonlításokkal a még friss töréseknél.

Kísérleteimet gazdatársaimmal közölni fogom.

Ma annyit konstatalhatok, hogy a Jurenák-ekéhez fogható ekét én sohasem láttam, jobbat vagy ehhez foghatóét én nem ismerem, pedig 25 éve kísérlek figyelemmel minden újat, mi e téren megjelenik.

Herényi Gothard Sándor.

M. Kir. Földmívelésügyi Miniszterium
hegyvidéki kirendeltsége.

Tekintetes

Jurenák Miklós urnak

4507. szám
kirend.

BUDAPEST,

Ülői-ut 91. I. e. 8.

A folyó év október havában Munkácson megtartott gép- és eszközkiallítás alkalmával kipróbált 2 darab Jurenák-féle eke működése a következő eredménnyel járt:

A szántás egy nehéz, erősen felázott agyagtalaju táblán, buza tarlóban végeztetett 2 ökörrel, minden változatban 11—25 cm. mélységig és 22—28 cm szélességben

Az eke munkája minden tekintetben kifogástalan.

A barázda feneke tiszta és vízszintes, oldala függőleges, kormány lemeze jól porhanyit és gyönyörűen fordít, úgy, hogy akár cseké y, akár pedig a mély szántásnál a tarlót vagy gyomot tökéletesen aláfordítja

Az eke járása könnyű és biztos, a mi a taliga és önvezeték pontos szerkezetének tudható be.

A csukló szerkezettel bíró gerendely lehetővé teszi az ekének munkaközben való feljebb emelését vagy leeresztését anélkül, hogy az eke járásából egyébként kimozdulna, avagy vele megállani volnánk kénytelenek.

A három óráig tartó próba szántás alatt egy pár ökör a 105 kilogramm súlyu ekét könnyen huzta.

Az eke ez alkalommal csak teljesen sík

talajon lett kipróbálva, a tavaszi szántások ideje alatt azonban kísérletet teszünk vele erős lejtésű talajon is, mely alkalommal véleményünket becses óhajára ismet megadhatjuk.

Munkács, 1905. november hó 30-án.

M. kir. földmívelésügyi ministerium
hegyvidéki kirendeltsége

Dr Marton.

»A Köztelek« 1905. évi 7-ik számában, a szászbereki uradalomhoz próbára kiadott ekékből, az O. M. G. E. az alábbi bírálatot közli:

»Jurenák eke bármily széles fogás mellett biztosabban jár, mint akár a »Sack«, akár a Schuttlevorth, akár a Bächer-Melichár-eke. A szarvát nem kell tartani, ami nagy előnye, mert a béres a figyelmét az ökrök egyenletes húzására fordíthatja inkább. A vendég csoroszllyá kitűnően működik, egész taposott földben is elég jól végzi az elő porhanyítást, fagyos földnél azonban beveendő. A kormány hasonlóból lévén a régi Vidacshoz, a »Sack«-nál sokkal jobban fordult és ezáltal tisztább barázdát is hasít, miáltal azután utána jövő eke munkája könnyebb.

A menés közbeni mélység szabályozása egészen jól bevált, elég könnyen kezelhető és kifogástalanul működik is. Ezen készüléknek előnye csak kondicionált nehéz talajoknál tűnik ki, ahol néhány öl hosszában kinyomja az ekét, a következő pillanatban pedig már beszívja. »Sack« D. 10. M. jelű ekével igen kötött, mély fekvésű fekete szurkos talajnál is kevesebb vonóerőt igényel a »Jurenák«, mint a »Sack«-eke. A mellékelt diagramm szerint a »Jurenák«-eke 210, a »Sack«-eke 230 kg. átlag vonóerőt igényel

Blantz Jenő
urad. főtiszt.

Az eke munkája úgy a szántott, mint az igen kötött parlag földön kifogástalan volt; előnyös szerkezeténél fogva tökéletesen fordít és kitűnően porhanyit. Egyenlő mélységű szántás biztosítását szolgáló elzáró készüléke, nagy előnye az ekének.

Erőmérés a próba alkalmával foganatosítva nem lett, mindazonáltal konstatalható volt, hogy nagyobb vonóerőt nem igényel, az ugyan akkor ott dolgozó »Sack«-ekénél, bár minden tekintetben tökéletesebb munkát végezett annál.

Nagyvárad, 1905. ápril 3.

Tisztelettel

P a p p l m r e

nagyváradai latin szertartásu káptalan, urad. főtiszt.

536 1905. szám.

Biharmegyei Gazdasági Egyesület
Nagyvárad.

Fenti számú eke a luczerna-gyökerekkel teljesen összekuszált talajon igen szép munkát végzett a mellett, hogy egyes eke által soha nem látott nagy darab földet vágott le, elég mélyen szántott, teljesen fordított és jól porhanyított. A kettős csoroszlya rendszere itt igen érvényesült, mert anélkül, alig hisszük, hogy eke ilyen szép munkát teljesíthetne.

Ha a gazda az ekét szükséghez képest jól beállította, azt egy kulcsal jól elzárhatja, miáltal egyenletű mély szántást ér el, mert a béresnek nem áll módjában a szántás mélységén változtatni.

Nagyvárad, 1905. április 12.

Tisztelettel Markovits Antal,
gazd. egyleti elnök.

A küldött ekével teljesen meg vagyok elégedve.

Szerencs, 1905. május 13.

Tisztelettel Vitányi Bertalan.

Az ekét a legkeményebb letaposott ugarföldbe állítottam be »Sack«-féle ekével egyszerre. Míg a »Sack«-féle eke nagy hantokat hagzott maga után, addig a »Jurenák«-féle eke után a kemény megszántott föld úgy nézett ki, mintha meg lett volna boronálva.

Az ekén levő elzáró készülék, melylyel a szántás egyenletes mélységét és ellenőrzését biztosíthatja magának az ember, egy valóságos áldás a gazdára nézve.

Krasznik-Vajda, 1905. július 20.

Tisztelettel Sugár Miksa,
gazd. intéző.

Teljesen meg akartam győződni az ekék jószágáról. Most már igazán bizonyíthatom, hogy az ekék igen szép és alapos munkát végeztek éppen egy nehezebb szántású földbe. Veres here tarló volt, sok helyen nagyon agyagos, szikeres, amellet még száraz is. Az eke kitü-

nően fordított, szóval teljes elismeréssel vagyok iránta.

Nézsá, 1905. július 12.

Tisztelettel Blaskovich Elemér.

Az ekék kitűnően dolgoznak.

Iklód, u. p. Török-Szakos, 1905. nov. 12.

Tisztelettel Ross Nándor.

Az ekét megpróbáltam, igen száraz köiött agyagos talajban, úgyszintén száraz gyeplegelőn lementem vele 28-30 cm-re, tökéletes munkát csinált, a földet kitűnően porhanyította; a kettős csoroszlya rendszere minden földben kitűnő, kifogástalan munkát csinál.

Ami pedig az eke meghagyását illeti, az ha egyszer el van zárva, a gazda nyugodt lehet, mert a béres nem tudja feljebb venni és így egyforma mély szántást kell neki csinálni.

T.-Büd, 1905. szept. 21.

Tisztelettel nánási Oláh József.

Csongrádvármegyei Gazdasági Egyesület
Szentesen.

A gyakorlatilag bemutatott »Jurenák«-féle szabadalmazott javított egyetemes eke a legkeményebb kötött talajban is kifogástalanul dolgozik, tökéletesen fordít és kettős csoroszlyája a talajt jobban megporhanyítja, mint bármely más eke. — Szántás közbeni regulozása, valamint az egyenlő mélységű szántás biztosítására szolgáló elzáró készüléke nagy előnye az ekének. Az eke talyiga minden tekintetben hasonlíthatatlanul jobb az eddig ismert eke talyigák nál és sokkal könnyebben kezelhető.

Erőmérés a megejtett próba alkalmával nem fogatosított ugyan, mindazonáltal konstátálható volt, hogy az ugyanakkor ott dolgozó »Sack« és »Agraria« illetve Resiczai ekénél nem igényel nagyobb vonóerőt bárha annál tökéletesebb munkát végez.

Szentes, 1905. szeptember 25-én.

Tisztelettel

Kádár Árpád
egyl. titkár.Dr. Czikatriczis Lajos
egyesületi v. elnök.

Miután az ekét kipróbáltuk és azt minden tekintetben kifogástalannak találtuk, szükség esetében nem fogjuk elmulasztani szükségletünket Önöknél beszerezni, valamint azt sem, hogy azt gazdatársainknak alkalomadtán legjobban ajánljuk.

Pa.-Hatrongyos, 1905. október 27.

Tisztelettel Spitzer Testvérek.

Gróf Almásy Pál Púszta-Tenyői uradalma.

A pusztanagytenyő gazdaság részére megküldött 10-es számú ekéket kemény, kötött talajon, laza homok területen és gyeptörésben egyaránt kipróbáltuk s jól eső örömmel jelentjük ki, hogy azoknak kitűnő szerkezete és pompás munkája, minden dicséreten fölüli áll. — A kettős csoroszlya alkalmazása, mely a fogas és rögtörök munkáját nemcsak megkönnyíti, de sok esetben feleslegessé is teszi, igazán genialis gondolat volt, melynek különösen a gyeptörések végzésénél tűnik ki rendkívüli fontossága; úgy annyira, hogy már ez az egy körülmény is a Jurenák-féle ekét úgyszólván nélkülözhetlenné teszi.

A gerendelyre alkalmazott emeltyű, melylyel a szántás mélységét munka közben is szabályozhatjuk, továbbá az az egyszerű, de igen elmés szerkezet, melylyel a bérest a már egyszer megállapított szántásmélység pontos betartására kényszeríthetjük, mind oly tulajdonságok, melyek az Ön ekéit az eddig alkalmazásban volt ekék elé helyezik.

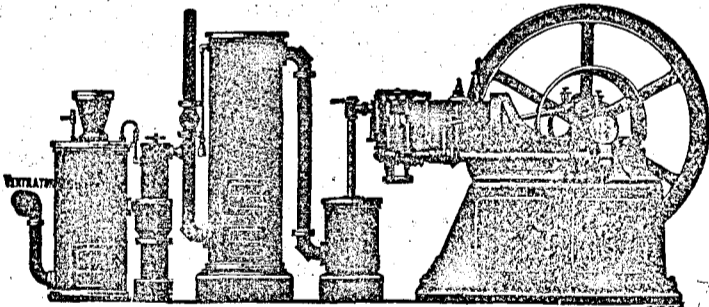
Nagy elismeréssel kell még megemlékeznünk az Ön talyigáiról, melyeket tetszés szerint oly módon is be lehet állítani, hogy a kerékekkel együtt az egész tengely is forog, miáltal a kerékagyok és tengelyvégek kopását akadályozzuk meg.

Púszta-Nagy-Tenyő, 1905. november 8.

Kiváló tisztelettel Tichy Antal
urad. tisztartó.

1678

1465.

Eredeti OSERS és BAUER motorok
BUDAPEST, VI., Podmaniczky-utca 18.
Motorgyár és vasöntöde: Bécs.
Benzin- és petroleum-motorok és locomoblok, szivó-gáz-motortelepek
2-3 fill. üzemköltséggel. — Kedvező fizetési feltételek. — Elsőrangú
gyártmány. — Költségvetés és árjegyzék ingyen.

Url Rezső
sertésbizományos
BUDAPEST,
VIII., Berkocsis-utca 12.
Sertéseket
sovány és hizott állapotban a legmagasabb napi áron értékesít.
1534.

Gróf Teleki Arvéd drassói uradalmaiban u. p. t. és vasut: **Koncza**, elsőrendű, erős csontu, legelőn nevelt

magyar bikák,

polandkina tenyészkanok, pekingi gácsérok darabja 8 korona, fekete Orpington kakasok darabja 20 kor. szállíthatók. Pekingi kacatojások 8 kor., emdeni libatojások és fekete Orpingtontojások 20 koronáért tucatonként előjegyezhetők. Vetőmagvak I-ső minőségben kaphatók.

1675. 1.

Eladó házhelyek! Kolozsvár legszebb jövőjü, nagyon fejlődő városrészében, — az új színház közelében — az **Erdélyi Gazdasági Egylet** telkén, az Attila-utczában, még néhány jó fekvésű házhely eladó!

Csatornázás, Vizvezeték, Villanyvilágítás!

Bővebb értesítés: naponta d. e. 11-1-ig és d. u. 4-6-ig az E. G. E. titkári irodájában Kolozsvártt, Petőfi u. 7. sz. I o. balra.

1596

Nagyságos Hamák Kolos kir. táblabíró ur szőlő-uradalmában absolut szokványszerű Ripáriára ojtott bámulatosan erős 2 éves gyökeres fás fajtisza

Som (furmint) Leányka, Százlevelü, Ezerjó eladó.

Oly erősek, hogy öreg szőlőben pótlásra is alkalmasak és a 2-ik évben teljesen teremnek, ezre 90 forint.

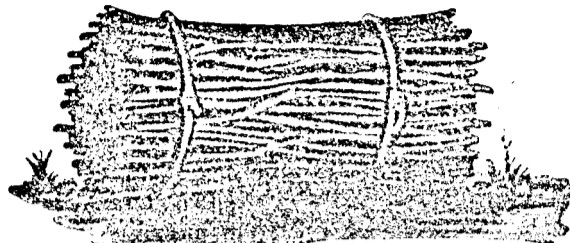
Abasár (Hevesmegye)

Tóth Sándor,
urad. szőlőintéző.

1673

Első Kecskeméti Szőlő- és Gyümölcsstermelő Szövetkezet.

Alakult 1897-ben.

Hirdetmény!

Az első kecskeméti szőlő és gyümölcsstermelő szövetkezet telepén alant megnevezett fajokból ősszel szedett, gondosan elvermelt sima szőlővesszőket ajánlunk nagymennyiségben: 1000 db 6 koronától kezdve feljebb. u. m :

Alant termő fehér Bakar, Bálint fekete, Dinka piros és fehér, Ezerjó, Furmint, Kövidinka, Mézesfehér, Nagy burgundi, Oportó, Olasz Rizling, Semillon, Sauvignon, Slanka menka, Zierfaudt, Chaselas fehér és piros, Muscat Alex, Beregrózsa, Passatuti, Muscat, Frontignan. Rouge & Gnies, Muscat Lunel, Muscat ottonel, Wildbachi; kisebb mennyiségben pedig több mint 100 faj a legnemesebb csemege szőlőfajokból!

Két éves gyökerekből, még a készlet tart, nagyobb mennyiségben van Olasz Rizling, Furmint, Mézes fehér, Oporto, Semilon, kisebb mennyiségben több bor- és csemege-fajból.

Gyümölcsfa oltványokból: Alma, Körte, Meggy, Cseresznye, Kajszi őszi barack, Birs, Dió, Almából és Körtéből a legkiválóbb fajokból 3-4 éves termő törpefák fenntebb megnevezett gyümölcsfajokból, vadoncok is kaphatók, továbbá díszfák, virágzó cserjék és felfutók jutányos árért kaphatók.

»Árjegyzéket kívánatra bérmentve küldünk» Megrendeléseket kérjük az **Első Kecskeméti Szőlő- és Gyümölcsstermelő Szövetkezet címére küldeni.** 1682

Próbára ingyen.

Helyesen gondolkozó csak
Ausztria-Hungária költőgépet

1663

VESZ.

Részletfizetés.

Zahner Henrik főtanító „Silesia“ szárnyasudvarában, Brandorf, Osztr.-Sziléziában, költőgépeimmel az eredmény 120 tojással: I-ső költés 95%, II-ik 97%, III-ik 96%, IV-ik 97%, V-ik 95%, VI-iknél pedig 97% tyúk, kacsá és csirke.

ÁRJEGYZÉK INGYEN ÉS BÉRMENTVE.

Elismerőlevél több cs. és kir. főerdésmesteri hivataltól, számos hercegi és grófi jószágkezelőségtől.

G. MÜCKE, Reisenberg bei Wien.

Mindennemű, vízben oldható és szavatolt beltartalmú **műtrágyafélék**, ugymint: csontliszt és ásványi **szuperfoszfátok**, valamint a tavaszi vetések trágyázására alkalmas különböző: nitrogén és káli tartalmu szuperfoszfátok és chilisalétrom a legjobb minőségben és a legkedvezőbb feltételek mellett kaphatók a:

Zalathnai Kénkovand-Ipar Részvénytársaságnál

Központi irodája: BUDAPESTEN, V. ker., Nádor-utcza 4. szám, a hová a rendelések és mindennemű kérdezősködések intézendők.

„AGRÁRIA“

magyar gépforgalmi
részvény-társaság

a szab. osztrák-magyar államvasut-társaság
resiczai mezőgazdasági gépgyáranak vezérügynöksége

Mezőgazdák különös figyelmébe!

Egyetemes acélekék.

Eltörhetetlen téglyacélekefej.

Páncélacél-kormánylemezek.

Magasított acél-ekefej.

Porvédő kerekek.

Acél [ ] gerendely.

Sürgőnycim: „Agraria“ Budapest, Rövidített levélcim: „Agraria“ Budapest, V., Váci-ut 2.

Tiszta acélsanyag
s a j á t
hámorainkból.

1457

Csak kitámasztott nyeregkerettel bíró taligát szállítunk.

Kérjük árjegyzéket mivel ez az összes talajmivelő-gépeket terjedelmesen ismerteti és egyáltalán a talaj alapos megmunkálására terjedelmes, szakszerű és minden gazdának értékes felvilágosításokat nyújt — és díjmentesen küldetik.

Ekegyártás terén legelső-rangu magyar gyártmány, felülmúlja még a legnevezetesebb idegen gyártmányokat is.